

Prezydent na arenie międzynarodowej

Konwencja Wiedeńska o Prawie Traktatów

Art. 7

- ☞ 1. Daną osobę uważa się za reprezentującą państwo, gdy chodzi o przyjęcie lub poświadczenie autentyczności tekstu traktatu lub wyrażenie zgody państwa na związanie się traktatem, jeżeli:
 - a) przedstawi ona odpowiednie pełnomocnictwo albo
 - b) z praktyki odnośnych państw lub z innych okoliczności wynika, że miały one zamiar uważać daną osobę za reprezentującą państwo w tych celach i zwolnić z przedkładania pełnomocnictw.
- ☞ 2. Ze względu na ich funkcje i bez potrzeby przedkładania pełnomocnictw, następujące osoby uważa się za reprezentujące swoje państwo:
 - a) głowy państw, szefów rządów i ministrów spraw zagranicznych - dla dokonania wszelkich czynności związanych z zawarciem traktatu;
 - b) szefów misji dyplomatycznych - dla przyjęcia tekstu traktatu między państwem wysyłającym a państwem przyjmującym;
 - c) przedstawiciele akredytowanych przez państwa bądź na konferencji międzynarodowej, bądź przy organizacji międzynarodowej

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 133.

- ☞ Prezydent Rzeczypospolitej jako reprezentant państwa w stosunkach zewnętrznych:
 - 1) ratyfikuje i wypowiada umowy międzynarodowe, o czym zawiadamia Sejm i Senat,
 - 2) mianuje i odwołuje pełnomocnych przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w innych państwach i przy organizacjach międzynarodowych,
 - 3) przyjmuje listy uwierzytelniające i odwołujące akredytowanych przy nim przedstawicieli dyplomatycznych innych państw i organizacji międzynarodowych.
- ☞ Prezydent Rzeczypospolitej przed ratyfikowaniem umowy międzynarodowej może zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie jej zgodności z Konstytucją.
- ☞ Prezydent Rzeczypospolitej w zakresie polityki zagranicznej współdziała z Prezesem Rady Ministrów i właściwym ministrem.

Stanowisko doktryny (prof. M. Grzybowski)

„Prezydent Rzeczypospolitej jako najwyższy przedstawiciel państwa wobec organów i instytucji UE. Zgodnie z art. 126 ust. 1 Konstytucji, Prezydent jest "najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej". Zastosowana formuła określenia roli ustrojowej Prezydenta upoważnia do dwóch konstatacji: a) stwierdzającej generalny charakter tej roli ustrojowej, tj. odnoszenia jej zarówno do sfery stosunków wewnętrznych, jak i zewnętrznych; b) potwierdzającej hierarchicznie najwyższą rangę przedstawicielstwa urzeczywistnianego przez Prezydenta RP w porównaniu z pozostałymi postaciami reprezentowania Rzeczypospolitej”

Ustrojowa rola Prezydenta wg prof. M. Grzybowski

- ∞ a) Generalna rola tej pozycji ustrojowej, tj. odnośnienie się do stosunków wewnętrznych, jak i zewnętrznych oraz
- ∞ b) Potwierdzenie hierarchicznie najwyższej rangi przedstawiciela urzeczywistniającego się poprzez osobę Prezydenta RP w porównaniu z pozostałymi postaciami mogącymi reprezentować Rzeczpospolitą

Prezydent jako reprezentant RP

Prezydent Rzeczypospolitej reprezentując państwo w stosunkach zewnętrznych może:

- ❧ a) mianować i odwoływać pełnomocnych przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w innych państwach i przy organizacjach międzynarodowych
- ❧ b) przyjmować listy uwierzytelniające i odwoływać akredytowanych przy nim przedstawicieli dyplomatycznych innych państw i organizacji międzynarodowych
- ❧ c) ratyfikować umowy międzynarodowe w imieniu Rzeczypospolitej oraz je wypowiedzieć.

Postanowienia TK o sygn. Kpt 2/08

„Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Ministrów i Prezes Rady Ministrów w wykonaniu swych konstytucyjnych zadań oraz kompetencji kierują się zasadą współdziałania władz, wyrażoną w Preambule oraz w art. 133 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”

„Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jako najwyższy przedstawiciel Rzeczypospolitej może, na podstawie art. 126 ust. 1 Konstytucji podjąć decyzję o swym udziale w konkretnym posiedzeniu Rady Europejskiej, o ile uzna to za celowe dla realizacji zadań Prezydenta Rzeczypospolitej określanych w art. 126 ust. 2 Konstytucji”

Umowy międzynarodowe

Ratyfikowanie oraz wypowiedzenie umów
międzynarodowych przez Rzeczpospolitą
Polską

Prawo międzynarodowe wiążące RP

Normy prawo międzynarodowego publicznego
wiążące Rzeczpospolitą Polską:

- ☞ zasady ogólne
- ☞ prawo zwyczajowe
- ☞ akty jednostronne Rzeczypospolitej Polskiej
- ☞ akty międzynarodowe, którymi Rzeczpospolita
Polska się związała (najczęstszą formą są traktaty)

Polska procedura traktatowa

Polską procedurę traktatową określają następujące dokumenty:

- ✧ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483)
- ✧ Konwencja Wiedeńska o Prawie Traktatów sporządzona w Wiedniu 23 maja 1969 roku, a ratyfikowana przez Polskę w 1990 roku (Dz.U. 1990 nr 74 poz. 439)
- ✧ Ustawa z dnia 14 kwietnia 2000 roku o umowach międzynarodowych (Dz.U. 2000 nr 39 poz. 443)
- ✧ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2000 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o umowach międzynarodowych (Dz. U. nr 79 poz. 891)

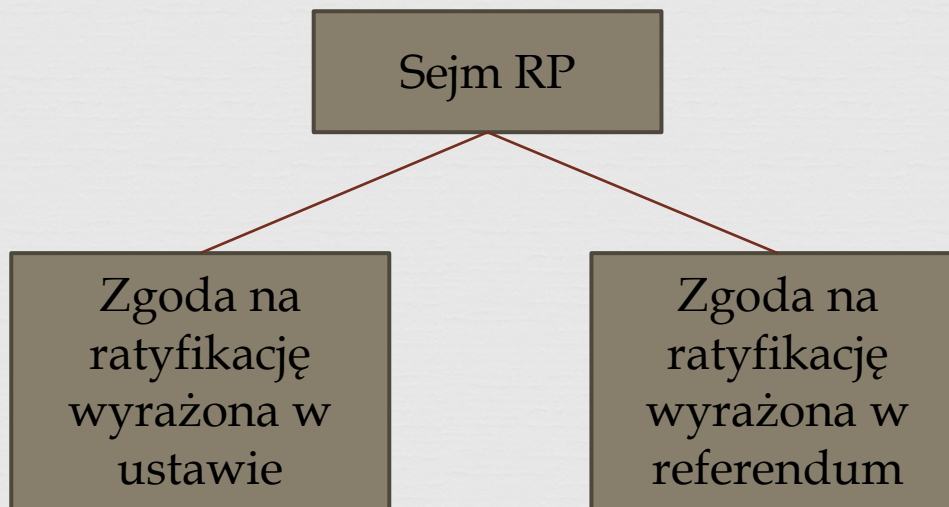
Kompetencje Prezydenta

Kompetencje Prezydenta dotyczące umów międzynarodowych:

- ❧ ratyfikowanie umów międzynarodowych
- ❧ nie ratyfikowanie umów międzynarodowych
- ❧ przedłożenie umowy międzynarodowej Trybunału Konstytucyjnemu do zbadania jej zgodności z Konstytucją
- ❧ wyrażenie zgody na zmianę zakresu obowiązywania ratyfikowanych umów międzynarodowych na wniosek Rady Ministrów, przy czym wymagane jest zawiadomienie Sejmu i Senatu

Ratyfikowanie umów międzynarodowych

Zgodnie z art. 90 Konstytucji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej może wybrać tryb ratyfikacji umowy międzynarodowej.

Zgoda na ratyfikację wyrażona w ustawie

Za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ratyfikuje się umowy dotyczące:

- ✧ pokoju, sojuszy, układów politycznych lub układów wojskowych
- ✧ wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji
- ✧ członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej
- ✧ znacznego obciążenia państwa pod względem finansowym
- ✧ spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy
- ✧ umów przekazujących organizacji międzynarodowej bądź organowi międzynarodowemu kompetencji władzy państwowych sprawach

Zgoda na ratyfikację wyrażona w referendum

Ratyfikacji poprzez referendum podlegają umowy międzynarodowe, których celem jest przekazanie organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencji organów władzy państwowej w niektórych sprawach.

Zgoda na ratyfikację wyrażona w referendum

Przy spełnieniu przesłanek wynikłych z ustawy o referendum ogólnokrajowym wynika, że referendum ratyfikacyjne jest wiążące to Prezydent nie może odmówić podpisania umowy!

Wypowiadanie umów międzynarodowych

„Wypowiedzenie i zmiana zakresu obowiązywania umowy międzynarodowej

- ❧ Art. 22. 1. Do wypowiedzenia umowy międzynarodowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 14 i art. 15 ust. 1 i 2.
- ❧ 2. Przedłożenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do wypowiedzenia umowy międzynarodowej ratyfikowanej za zgodą, o której mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jest dokonywane po uzyskaniu zgody wyrażonej w ustawie, z zastrzeżeniem art. 22a.
- ❧ 3. Oświadczenia rządowe o wypowiedzeniu umowy międzynarodowej ogłasza się w trybie, w jakim została ogłoszona umowa międzynarodowa.”

(Ustawa z dnia 14 kwietnia 2000 roku o umowach międzynarodowych (Dz.U. 2000 nr 39 poz. 443))

Prezydent RP jako zwierzchnik Sił Zbrojnych

Kompetencje Prezydenta

- ☞ zatwierdzenie, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, strategio bezpieczeństwa narodowego
- ☞ wydawanie na wniosek Prezesa Rady Ministrów, w drodze postanowienia, Polityczno- Strategicznej Dyrektywy Obronnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych dokumentów wykonawczych do strategii bezpieczeństwa narodowego
- ☞ zatwierdzenie , na wniosek Rady Ministrów, planów krajowych ćwiczeń systemu obronnego i kierowanie ich przebiegiem
- ☞ postanowienie na wniosek Prezesa Rady Ministrów o wprowadzeniu albo zmianie określonego stanu gotowości obronnej państwa
- ☞ zwracanie się do wszystkich organów władzy publicznej, administracji rządowej i samorządowej, przedsiębiorców, kierowników innych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych o informacje mające znaczenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa
- ☞ inicjowanie i patronowanie przedsięwzięciom ukierunkowanym na kształtowanie postaw patriotycznych i obronnych w społeczeństwie
(art. 4a ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej)

Konstytucyjne prerogatywy Prezydenta

- ☞ art. 134 ust. 1- nadawanie określonych stopni wojskowych na wniosek Ministra Obrony Narodowej
- ☞ art. 136- zarządzenie na wniosek Rady Ministrów powszechnej lub częściowej mobilizacji Sił Zbrojnych
- ☞ art. 234- możliwość wydawania rozporządzeń z mocą ustawy na wniosek Rady Ministrów
- ☞ Art.. 229- wprowadzenie stanu wojennego na całości bądź części terytorium RP na wniosek Rady Ministrów (oraz jego przedłużenie)

Prerogatywy Prezydenta w ustawie o Naczelnym Dowodcy Sił Zbrojnych

- ☞ art. 5 pkt. 1- określenie głównych kierunków rozwoju Sił Zbrojnych oraz ich przygotowań do obrony państwa
- ☞ art. 5 pkt. 2- uczestniczenie w odprawach kierowniczej kadry Ministerstwa Sił Zbrojnych

Kompetencje Prezydenta w czasie stanu wojennego

- ❧ postanowienie, na wniosek Rady Ministrów, o przejęciu władzy publicznej na określone stanowiska kierownicze
- ❧ postanowienie, na wniosek Rady Ministrów, o stanach gotowości bojowej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej
- ❧ określenie, na wniosek Rady Ministrów, zadań Sił Zbrojnych w czasie trwania stanu wojennego
- ❧ mianowanie, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych
- ❧ zatwierdzenie, na wniosek Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, planów operacyjnego użycia Sił Zbrojnych RP
- ❧ uznanie, na wniosek Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, określanych obszarów Rzeczypospolitej za strefy bezpośrednich działań wojennych

Wyrok TK o sygn. akt K 52/07

☞ "Zgodnie z ustawą zasadniczą ochronie niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności granic służą Siły Zbrojne RP, a ich kompetencje są określone wyłącznie w konstytucji. Skoro Siły Zbrojne mają konstytucyjną wyłączność na realizowanie powyższych zadań, to ich zdolności bojowej nie mogą zapewniać centralne organy administracji rządowej i urzędy administracji rządowej. Jeśli chodzi o sformułowane w konstytucji kompetencje i zwierzchnictwa nad nimi, ustawodawca konstytucyjny rozróżnił tylko czas pokoju i czas wojny. Zdaniem wnioskodawcy [tj. grupie posłów], w tym kontekście za niedopuszczalne uznać należy działania ustawodawcy zwykłego, polegające na tym, że określona służba decydująca o zdolności Sił Zbrojnych zmienia swoją kwalifikację prawną także w przypadku innym niż czas pokoju i czas wojny, tj. w razie ogłoszenia powszechnej lub częściowej mobilizacji. Niekonstytucyjne jest też wprowadzenie do ustawy instytucji Ministra Koordynatora Służb Specjalnych, gdyż narusza to określone konstytucyjnie wyłączne kompetencje Ministra Obrony Narodowej."

(Fragment komunikatu przed rozpatrzeniem sprawy w TK)

Tradycyjne kompetencje głowy państwa

Tradycyjne kompetencje głowy państwa

Wg prof. B. Banaszaka rozróżniamy następujące tradycyjne kompetencje Prezydenta RP:

- ☞ reprezentowanie RP w stosunkach zewnętrznych
- ☞ nadawanie orderów i odznaczeń oraz ich pozbawianie
- ☞ wyrażanie zgody na przyjmowanie przez obywateli polskich orderów i odznaczeń państw obcych
- ☞ kompetencje prezydenta wobec kapituł orderów
- ☞ nadawanie obywatelstwa
- ☞ stosowanie prawa łaski
- ☞ wprowadzanie stanu wojennego i stanu wyjątkowego

Nadawanie orderów i odznaczeń

Wnioskodawcy

- ❧ Rada Ministrów
- ❧ Kapituły Orderów
- ❧ Ministrowie
- ❧ Kierownicy urzędów centralnych
- ❧ Wojewodowie

Wnioski te mogą być te złożone, jeżeli zainicjowanie pochodzi od osoby fizycznej nie będącej organem administracyjnym

Order Orła Białego

☞ Nadawany jest za znamienite zasługi cywilne i wojskowe dla Rzeczypospolitej Polskiej, położone zarówno w czasie pokoju jak i w czasie wojny. Nie dzieli się na klasy. Nadawany jest najwybitniejszym Polakom oraz najwyższym rangą przedstawicielom państw obcych.

Order Virtuti Militari

☞ Jest odznaczeniem za wybitne czyny wojenne połączone z wyjątkową ofiarnością i odwagą. Dzieli się na pięć klas.

Order Odrodzenia Polski

☞ Nadawany za wybitne osiągnięcia na polu oświaty, nauki, sportu, kultury, sztuki, gospodarki, obronności kraju, działalności społecznej, służby państwowej oraz rozwijania dobrych stosunków z innymi krajami.

Order Zasługi RP

- Order jest nadawany cudzoziemcom i zamieszkałym za granicą obywatelom polskim, którzy swoją działalnością wnieśli wybitny wkład we współpracę międzynarodową oraz współpracę łączącą Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami i narodami.

Krzyż Walecznych

☞ Celem nagrodzenia czynów męstwa i odwagi, wykazanych w boju

Krzyż Zasługi z Mieczami

- ✧ Krzyż Zasługi z mieczami dzieli się na trzy stopnie (Złoty, srebrny oraz brązowy), nadaje się żołnierzom, a także policjantom, funkcjonariuszom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej i Straży Pożarnej za czyny męstwa i odwagi dokonane w czasie działań bojowych przeciwko aktom terroryzmu w kraju lub podczas użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa w czasie pokoju.

Krzyż Zasługi

- ✧ Krzyż Zasługi dzieli się na trzy stopnie (Złoty Krzyż Zasługi, Srebrny Krzyż Zasługi oraz Brązowy Krzyż Zasługi), nadawany jest osobom, które położyły zasługi dla państwa lub obywateli spełniając czyny przekraczające zakres ich zwykłych obowiązków, a przynoszące znaczną korzyść państwu lub obywatelom, ofiarną działalność publiczną, ofiarne niesienie pomocy oraz działalność charytatywną.

Krzyż Zasługi Za Dzielność

- ✧ Nadawany jest policjantom, żołnierzom, funkcjonariuszom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Straży Pożarnej, wyjątkowo także innym osobom za czyny spełnione w specjalnie ciężkich warunkach, z wykazaniem wyjątkowej odwagi, z narażeniem życia lub zdrowia, w obronie prawa, nietykalności granic państwowych oraz życia, mienia i bezpieczeństwa obywateli. Może być nadany tej samej osobie wielokrotnie. Nie dzieli się na stopnie.

Medal Za Ofiarność i Odwagę

☞ Stanowi nagrodę dla osób, które z narażeniem życia lub zdrowia ratowały zagrożone życie ludzkie lub mienie. Może być nadany tej samej osobie wielokrotnie. Nie dzieli się na stopnie.

Medal Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie

☞ Nadawany jest osobom, które przeżyły 50 lat w jednym związku małżeńskim.

Liczba odznaczeń w latach 1999, 2000 i 2006

Rodzaj orderu	Liczba osób odznaczonych w roku:		
	1999	2000	2006
Order Orła Białego	7	1	8
Order Odrodzenia Polski	1983	2585	809
Order Zasługi RP	450	424	132
Krzyż Zasługi			
-złoty	2880	3992	951
-srebrny	4413	5775	1911
-brązowy	5753	6736	5426
Medal Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	39 714	45 478	59 796

Powody odebrania odznaczeń

- ❧ Pierwszym powodem jest błąd, który doprowadził do odznaczenia osoby.
- ❧ Drugim powodem jest zachowanie osoby odznaczonej na tyle karygodne, że przestała ona zasługiwać na odznaczenie.

Kapituły Orderów

Orderu Orła Białego

Orderu wojennego Virtuti Militari

Orderu Odrodzenia Polski

Skład Kapituły Orderu Orła Białego

- ❧ Bronisław Komorowski
(Wielki Mistrz Orderu)
- ❧ Władysław
Bartoszewski (Kanclerz
Orderu)
- ❧ Aleksander Hall
(Sekretarz Kapituły)
- ❧ Jerzy Buzek
- ❧ Krzysztof Penderecki
- ❧ Henryk Samsonowicz

Skład Kapituły Orderu Virtuti Militari

- ☞ gen. bryg. Stefan Bałuk
(Kancierz Orderu)
- ☞ Gen. Bryg. Zbigniew
Ścibor-Rylski (Sekretarz
Kapituły)
- ☞ Gen. Bryg. Janusz
Brochwicz-Lewiński
- ☞ Ppłk Zygmunt
Gebethner
- ☞ Ppłk Eugeniusz Guzek

☞ Gen. Bryg. Zbigniew Ścibor-Rylski

Skład Kapituły Orderu Odrodzenia Polski

- ☞ Prezydent RP Bronisław Komorowski (Wielki Mistrz Orderu)
- ☞ Magdalena Maria Fikus (Kancierz Orderu)
- ☞ Agnieszka Wolfram-Zakrzewska (Sekretarz Kapituły)
- ☞ Jerzy Artur Bahr
- ☞ Paweł Jan Dangel
- ☞ Maria Dmochowska
- ☞ Anna Teresa Jakubowska
- ☞ Henryk Woźniakowski

☞ Magdalena Maria Fikus

Nadawanie i odbieranie obywatelstwa

Wymogi nadania obywatelstwa polskiego

- ∞ Przebywanie nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 3 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały
- ∞ Przebywanie nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) posiada zezwolenie na pobyt stały,
 - b) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego

Zrzeczenie się obywatelstwa polskiego

- ☞ Zrzeczenie odbywa się na wniosek zainteresowanego podmiotu,
- ☞ Zrzeczenie się obywatelstwa polskiego jest za zgodą Prezydenta Rzeczypospolitej,
- ☞ O zrzeczeniu obywatelstwa małoletniego decydują jego przedstawiciele ustawowi.

Prawo łaski

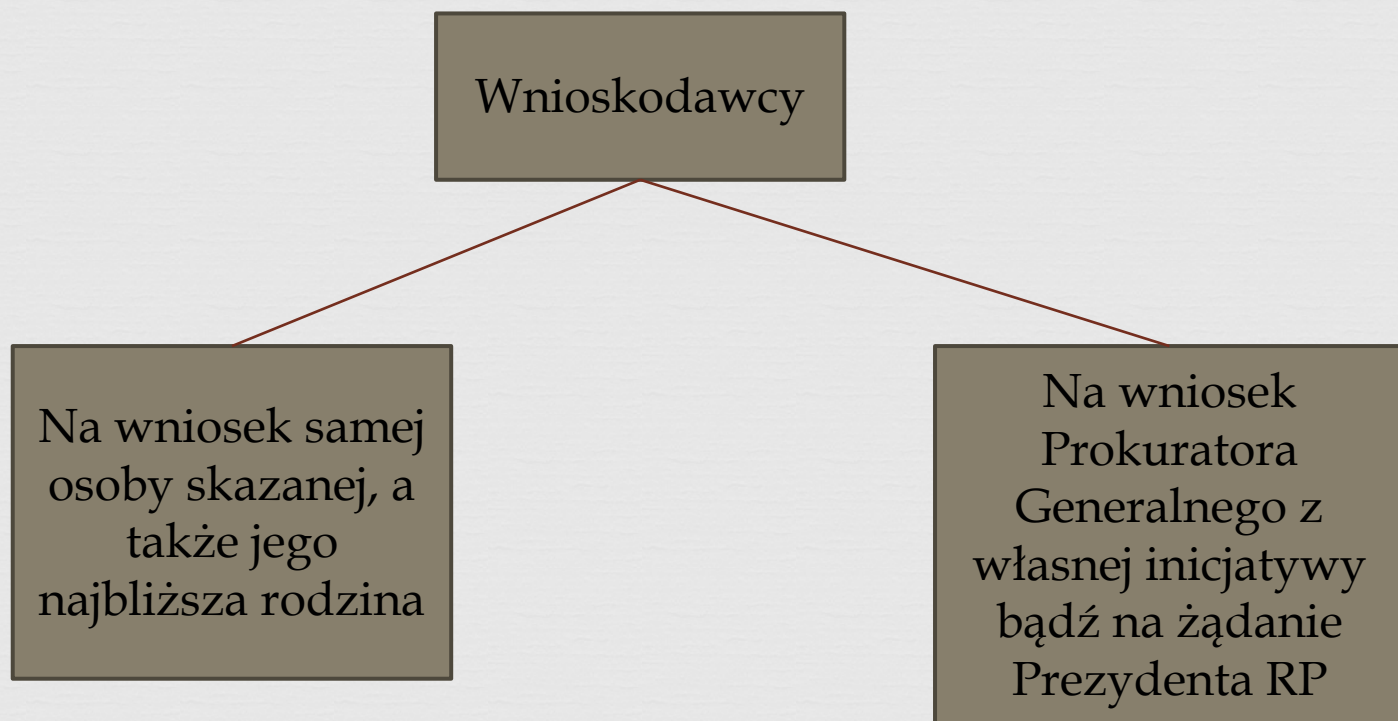

Stosowanie prawa łaski

- ❧ Prawa łaski nie stosuje się do osób skazanych przez Trybunał Stanu.
- ❧ Akt łaski nie zmienia wyroku sądu i nie podważa winy skazanego.
- ❧ Prezydent stosując prawo łaski rozważa opinie i sugestie pozostałych organów, biorących udział w procedurze ułaskawieniowej.

Wnioskodawcy

Stan wojenny i stan wyjątkowy

Stan wojenny

- ∞ Przesłanki wprowadzenia (art. 229 Konstytucji):
- a) w razie zewnętrznego zagrożenia państwa,
 - b) zbrojnej napaści na Rzeczpospolitą Polską,
 - c) jeżeli z umowy międzynarodowej wynika zobowiązanie wspólnotowe do obrony przeciwko agresji.

Stan wyjątkowy

- ∞ Przesłanki wprowadzenia (art. 230 ust. 1 Konstytucji):
- a) zagrożenie konstytucyjnego ustroju państwa,
 - b) zagrożenie bezpieczeństwa obywateli,
 - c) zagrożenie porządku publicznego.

LITERATURA :

- B. Banaszak, Prawo konstytucyjne, Wrocław
- B. Banaszak, A. Preisner, Prawo konstytucyjne, wprowadzenie, Wrocław 1996;
- Banaszak B., Preisner A. (red.), Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP, Warszawa 2002,
 - Banaszak B., Bisztyga A., Complak K., Jabłoński M., Wieruszewski R., Wójtowicz K., System ochrony praw człowieka, Zakamycze 2005,
 - Deryng A, Prawo konstytucyjne, Warszawa
 - Garlicki L., Polskie prawo konstytucyjne, Warszawa 2012,
 - - Zubik M. (red.), Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów, Warszawa 2008.